

DOÇ. DR. SERHAT KÜÇÜK (29 EKİM 1977 - 31 OCAK 2023)

Fatih YEŞİL*

31 Ocak 2023 gününe Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü çalışanları sabahın erken saatlerinde aldıkları acı haberle uyandılar. Doç. Dr. Serhat KÜÇÜK, yaklaşık iki senedir mücadele ettiği amansız hastalığa yenik düşmüştü. Hacettepe Üniversitesi Hastanesi'nde hayata gözlerini yumduğu esnada henüz kırk altı yaşındaydı.

Serhat Küçük 1977 senesinde İstanbul'da doğmuş, Antalya'da büyümüştü. Lisans eğitimini 1999 yılında Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği bölümünde tamamladıktan sonra, bir süre Şırnak Atatürk İlköğretim Okulu'nda sosyal bilgiler öğretmeni olarak çalıştı. 2001 yılında, lisans mezuniyetinin ardından yüksek lisans eğitimine başladığı Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü'ne araştırma görevlisi olarak intisap eden Serhat Küçük, 2002 yılında "Osmanlı Üzerine Tezler, Bibliyografya ve İstatistik" başlıklı çalışmasıyla bilim uzmanı unvanını aldı. XIX. yüzyılın son çeyreğinden 2001 yılına kadar Türkiye ve Türkiye dışında bulunan üniversitelerde hazırlanmış dört binin üzerinde Osmanlı tarihi ile ilgili tezi, tamamlandıkları yıllara, ülkelere ve konularına göre tasnif edip değerlendiren çalışma bu alandaki öncü araştırmalardan birisidir. Zira Doç. Dr. Küçük'ün kaleme aldığı yüksek lisans tezi, elde edilen verilerin o esnada pek çok tarihçinin yabancı olduğu programlama diliyle sorgulanması üzerine kurgulanmıştı. Söz konusu tez aynı zamanda ileriki dönemlerde hayata geçireceği projelerin de adeta bir ön hazırlığı gibidir.

2010 yılında tamamladığı doktora tezi ise Serhat Küçük'ün diğer ilgi alanlarına, teknoloji transferi ve bilim tarihi konularına ilişkindir. Kendi sözleriyle "elektrik ve elektriğe dayalı teknolojilerin, Osmanlılar tarafından fark edilip değişik alanlarda ilk uygulamalarının öyküsünü anlatan", "Osmanlı İmparatorluğu'nda Teknolojik Değişim Dönüşüm: Elektrik Örneği" başlıklı doktora tezini 2010 yılı Mart ayında savunan Doç. Dr. Küçük, aynı yıl Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü'nde öğretim görevlisi kadrosuna atanır. Ardından vatani vazifesini Maraş'ta öğretmen teğmen olarak yapan Serhat Küçük'ün bölgede maddi yetersizlikler dolayısıyla eğitime ulaşma imkânı bulamayan öğrenciler için yaptığı çalışmalara ve yoktan var ettiği Mehmetçik Dershanesi'nin kuruluşu ve işleyişi için gösterdiği gayrete, başta o sıradaki amirleri olmak üzere pek çok kişi şahittir. 2014 yılına gelindiğinde Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü kadrosuna yardımcı doçent (doktor öğretim üyesi) olarak atanan Serhat Küçük, 2019 senesinde Doçent unvanını almıştır.

---

* Prof.Dr., Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Ankara, Türkiye.
E-posta: fyesil@hacettepe.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5856-6045.

2005 yılında, aynı zamanda editörü olduğu *Orta Karadeniz Kültürü* başlıklı kitapta yer alan iki çalışmasıyla yayın hayatı başlayan Serhat Küçük, bunun dışında dört kitaba daha editörlük yapacaktı. Yayına hazırladığı kitapların yanı sıra Türkiye'nin ilk popüler bilim dergisi olan "Fen Alemi" (2017) üzerine yayımladığı araştırması ve II. Abdülhamid devri matbuatınca yasaklanan "Mösyö Elektrik" (2015) başlıklı kitabın sergüzeştini, bu bağlamda Osmanlı edebiyatının ve matbuatının Avrupa teknolojisine yaklaşım tarzını ve ilişkisini tartıştığı çalışması Doç. Dr. Küçük'ün yayınladığı kitaplar arasında yer alır. Makaleleri ise daha çok Avrupa'da yaşanan bilimsel gelişmelerin kökenleri ile bunların Türkiye'ye transferi ve halka yayılmasına ilişkindir. Türkiye'de popüler bilim dergiciliği, erken Cumhuriyet devrinde bilim algısı, zihinsel dönüşüm ve bunun gündelik hayata yansımaları, Serhat Küçük'ün temel ilgi alanlarını oluşturmaktaydı

Doç. Dr. Küçük, bilimsel temelde yaşanacak zihinsel dönüşümlerin toplumları daha mutlu, daha huzurlu ve daha müreffeh kılacağına inanmıştı. Meslek hayatının başında Şırnak'ta, ortasında da Maraş'ta bu hedefi gerçekleştirme fırsatı yakaladığına inanarak çalıştı. Keza öğretim üyesi olduktan sonra insan üstü bir çaba sarf ettiği ÖSYM'deki faaliyetleri de bunun bir parçasıydı. Yakalandığı elim hastalığın en sıkıntılı döneminde dahi kendisine yapılan onca tavsiyeye ve dahi muhalefete rağmen "Bana ihtiyaçları var!" diyerek çalışmaya devam etmesi, hedeflerini gerçekleştirmek için sahip olduğu sarsılmaz iradeye delalet eder. Kim bilir, vaktini boşa harcadığına dair sık sık tenkit edildiği popüler tarih dergileri için kaleme aldığı bilim tarihine ilişkin makaleleri de belki aynı amaç uğruna yazmaktaydı.

Lisans düzeyinde verdiği "Bilgisayar ve Tarih" derslerinin yanında "Bilim Tarihi", "Osmanlı'dan Cumhuriyete Bilim ve Eğitim" gibi başlıklara sahip derslerin her birini, bir dönemde birkaç yüz öğrencinin alması Serhat Küçük'ün yukarıda belirtilen hedefi, kuvveden fiile geçirmek hususundaki başarısına yorulabilir. Benzer bir biçimde "Bilim ve Teknoloji Tarihi", "Osmanlı'dan Cumhuriyete Türk Eğitim Tarihi", "Osmanlı İmparatorluğu'nda Bilim ve Eğitim", "Bilim Tarihi Metinleri" gibi lisansüstü dersleri de Doç. Dr. Küçük'ün bu konudaki hassasiyetine işaret eder. Yetiştirdiği on lisansüstü öğrencisi Serhat Küçük'ün akademik müktesebatının bir diğer önemli tarafını oluşturmaktadır. Kaleme aldığı eserlere yapılan atıflar ise çalışmalarının bilgiyi yayma ve yaygın etki bakımından önemini ve faaliyetlerinin başarısını ortaya koymaktadır.

Lügatinde "hayır" kelimesi bulunmayan, herhangi biriyle sözlü tartışmaya bile girdiğine şahit olunmayan Serhat Küçük, kendi namına yaptığı bilimsel çalışmaların yanında Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü hocalarına ve öğrencilerine de sayfalara sığdırılmayacak büyüklükte katkıda bulunmuştur. Bilgisayara ilişkin her problemde çevresinde ilk akla gelen isim olan Sayın Küçük, sık rastlanan basit sorunlardan, kitapların dizgisine ya da yayımların

içerdiği tablo, resim gibi görsel malzemenin oluşturulması ve düzenlenmesine kadar pek çok alanda tanıdığı ve tanımadığı kişilere, kimliklerini dikkate almaksızın elinden gelen yardımı yapmıştır. 2014 senesinde atandığı ve son günlerine kadar sürdürdüğü bölüm başkan yardımcılığı sırasında Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü'nün idaresine yaptığı katkı büyük bir minnetle hatırlanacaktır. Kaldı ki, Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü'nün sahip olduğu bilgisayar laboratuvarı için sarf ettiği çaba ve verdiği emek de herkesin malumudur. Bu bakımdan hayırlı bir evladı, ailesini her şeyin üzerinde tutan bir eş ve babayı, keskin zekaya sahip, gerektiğinde en sert eleştirileri dile getirip acı söyleyebilen bir dostu ve Türkiye'nin daha müreffeh bir ülke olması için elinden gelen tüm çabayı gösteren bir akademisyeni kaybetmenin verdiği tarifsiz acı ve yarattığı boşlukla başa edebilmek mümkün olmayacaktır.

